

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบและบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ จึงกำหนดลำดับขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2551 จำนวน 45,192 คน (มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กองแผนงาน, 2552)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2551 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) ผู้วิจัยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนประชากร ใช้สูตรยามานเ่ (อ้างถึงใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคนอื่น ๆ, 2541, หน้า 117) โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ที่ความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามระดับชั้นปีที่ลงทะเบียนเรียน โดยสูตรดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e^2)}$$

โดย n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนของประชากรทั้งหมด

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ให้ความคลาดเคลื่อน เท่ากับ 0.05

ตาราง 1

จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับชั้นปี

ระดับชั้น	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ชั้นปี 1	17,810	158
ชั้นปี 2	10,788	95
ชั้นปี 3	8,654	77
ชั้นปี 4	7,940	70
รวม	45,192	400

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (independent variables) ได้แก่
 - 1.1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ซึ่งประกอบด้วย
 - 1.1.1 เพศ
 - 1.1.2 ภูมิลำเนา
 - 1.1.3 อายุ
 - 1.2 พฤติกรรมการสื่อสารทางการเมือง
 - 1.2.1 การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองทางสื่อ
 - 1.2.2 การเชื่อถือแหล่งข้อมูล

- 1.2.3 การพูดคุยเรื่องการเมืองกับบุคคล
- 1.2.4 บุคคลที่เห็นว่าให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองได้น่าเชื่อถือ
- 1.2.5 การรณรงค์หาเสียงทางการเมืองวิธีใดเป็นวิธีที่เหมาะสม
- 1.2.6 การเห็นด้วยกับการหยั่งเสียงประชามติในทางการเมือง
- 1.2.7 การหยั่งเสียงประชามติทางการเมืองจะกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้น

2. ตัวแปรตาม (dependent variables) ได้แก่

- 2.1 พฤติกรรมทางการเมืองภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ (การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง)
- 2.2 พฤติกรรมทางการเมืองภายนอกมหาวิทยาลัยรามคำแหง ของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ (การมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมืองภายนอกมหาวิทยาลัยรามคำแหง)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถาม โดยมีเนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเมืองของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของศึกษา
- ส่วนที่ 2 พฤติกรรมสื่อสารทางการเมือง
- ส่วนที่ 3 พฤติกรรมทางการเมืองภายในมหาวิทยาลัยรามคำแหง
- ส่วนที่ 4 พฤติกรรมทางการเมืองภายนอกมหาวิทยาลัยรามคำแหง

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

- 1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้วัดพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

2. กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบสอบถามโดยศึกษาจากเอกสาร บทความ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
3. สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุม
4. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตั้งแต่ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม และพิจารณาความเหมาะสมของจำนวนภาษา การใช้ถ้อยคำ โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป จากนั้นจึงนำเครื่องมือวิจัยไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
5. นำเครื่องมือวิจัยไปปรับปรุงแก้ไข และนำไปทดลองใช้ (try-out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation) ระหว่างรายข้อกับภาพรวม และเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป
6. นำแบบสอบถามส่วนที่ 3-4 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธีสหสัมพันธ์ระหว่างรายข้อกับภาพรวม ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง และหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8390
7. นำแบบสอบถามไปพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยขอความร่วมมือนักศึกษาเพื่ออธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับแบบสอบถาม แล้วดำเนินการเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด ได้รับกลับคืนมาเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยคัดแบบสอบถามที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษาคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ใช้ลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ “เคย” หรือ “ไม่เคย” มีทั้งคำถามเชิงบวกและเชิงลบ เพื่อประเมินการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางการเมือง

เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถาม ได้กำหนดลักษณะของการให้คะแนน ดังนี้ ถ้าตอบถูกจะได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน

เมื่อทำการรวบรวมคะแนนที่ได้ทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับการแปรข้อมูลในภาพรวมและรายชื่อ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ต่ำ และสูง โดยมีวิธีการคำนวณความกว้างของชั้น ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{1 - 0}{2} = .50$$

จากเกณฑ์ดังกล่าว ผู้วิจัยแปลความหมายของพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษา คณะรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ดังนี้

ระดับค่าเฉลี่ย 0.00-0.50 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเมืองต่ำ

ระดับค่าเฉลี่ย 0.51-1.00 หมายถึง นักศึกษามีพฤติกรรมทางการเมืองสูง

จากเกณฑ์ที่กำหนดไว้ข้างต้น นำมาใช้แปลผล โดยกำหนดคะแนนรวมของพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษา และกำหนดช่วงคะแนนรวมระดับค่าเฉลี่ย 0.51-1.00 อยู่ในระดับสูง น้อยกว่าให้อยู่ในระดับต่ำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ลงรหัสข้อมูล แล้วจึงนำมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows

1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา และ อายุ รวมทั้งพฤติกรรมกรรมการสื่อสารทางการเมือง โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1.1 ความถี่ (frequency)
- 1.2 ค่าร้อยละ (percentage)
- 1.3 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (mean)
- 1.4 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2. สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistics) ที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่

- 2.1 สถิติ t test ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
- 2.2 สถิติ One-way ANOVA ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยกรณีที่มีมากกว่า

2 กลุ่ม

- 2.3 สถิติทดสอบไคสแควร์ (chi-square test)